

فهرست مطالب

۱۹	پیش‌گفتار
۲۱	مقدمه
۲۵	فصل اول: حکومت و مدیریت اسلامی
۲۵	تشکیل حکومت از نظر اسلام
۲۶	حکومت و عدالت
۲۶	رابطه حکومت و مدیریت
۲۷	لزوم آگاهی از مدیریت اسلامی
۲۷	اشکال
۲۷	جواب
۲۸	تعریف مدیریت
۳۱	فصل دوم: برنامه‌ریزی
۳۱	برنامه‌ریزی چیست؟
۳۱	اهمیت برنامه‌ریزی
۳۲	اهمیت برنامه‌ریزی از نظر آیات و روایات
۳۲	توضیح
۳۳	فواید برنامه‌ریزی
۳۳	۱. مانع ندامت
۳۴	۲. حلال مشکلات

- ۳۴ ۳. استفاده بهتر از امکانات
- ۳۵ لوازم برنامه‌ریزی
- ۳۵ الف) اعتقاد به امکان حل مشکل
- ۳۶ ب) استفاده از روند پیشین
- ۳۶ پ) تفکر
- ۳۷ انواع برنامه‌ریزی
- ۳۸ ۱) برنامه‌ریزی جامع یا استراتژیک
- ۳۸ ۲) برنامه‌ریزی عملیاتی

- ۳۹ فصل سوم: ارکان برنامه‌ریزی
- ۳۹ دو رکن اساسی برنامه‌ریزی
- ۳۹ ۱. اهداف
- ۴۰ تعریف هدف
- ۴۰ الف) اهداف الهی
- ۴۰ ۱. هدایت انسان‌ها به پرستش خداوند یکتا
- ۴۱ ۲. دوری از طاغوت‌ها
- ۴۱ ۳. تعلیم کتاب و حکمت
- ۴۲ ۴. تزکیه
- ۴۲ ۵. قیام به قسط
- ۴۴ نقش کلیدی اهداف الهی
- ۴۵ آموزش اهداف الهی به مدیران
- ۴۶ ب) اهداف سازمانی
- ۴۶ اهداف عملیاتی
- ۴۷ لزوم تنوع در اهداف عملیاتی
- ۴۷ راه‌های دستیابی به اهداف جدید عملیاتی
- ۴۹ دو تذکر
- ۴۹ بزرگ‌ترین مانع در یافتن اهداف عملیاتی

فهرست مطالب □ ۷

۵۱	ویژگی های مطلوب در اهداف
۵۱	الف) بلند همتی
۵۲	ب) واقع بینانه بودن اهداف
۵۲	پ) عدم کلی گویی
۵۳	۲. پیش بینی
۵۴	محورهای پیش بینی
۵۶	مشورت
۵۶	۱. مشورت با صاحب نظران
۵۷	۲. لزوم رعایت ایمان در متخصصان
۵۷	۳. خیانت در مشورت
۵۸	چند مطلب
۵۸	الف) حدّ دقّت در برنامه ریزی
۵۹	ب) وسواس در برنامه ریزی
۵۹	پ) آزمایش برنامه
۶۰	ت) تصویب برنامه
۶۱	فصل چهارم: سازماندهی
۶۱	چستی سازماندهی و عملیات آن
۶۱	تعریف سازمان
۶۱	تعریف سازماندهی
۶۱	عملیات سازماندهی
۶۲	۱. شناسایی و دسته بندی کارها
۶۲	الف) مبانی سازماندهی
۶۲	ب) تجزیه و تحلیل عملیات
۶۳	پ) دسته بندی شغل ها
۶۴	سیر عملیات، جهت رسیدن به سازمان مناسب
۶۴	صف و ستاد

۶۵	تناسب هزینه سازماندهی
۶۵	۲. تعریف و واگذاری اختیارات و مسئولیت‌ها
۶۸	تعریف اختیارات
۶۹	اختیارات و افراد سرکش
۶۹	نحوه انتخاب مسئول
۷۰	(۱) امتحان
۷۰	(۲) تناسب ویژگی‌های فرد و مسئولیت
۷۱	(۳) رعایت ویژگی‌های لازم برای مدیریت
۷۴	انتصاب افراد نالایق
۷۶	اعلان توانایی برای مسئولیت
۷۷	روش عزل مسئولان
۷۸	دلجویی پس از عزل
۷۹	تعدد مسئولیت‌ها
۷۹	۳. ایجاد و برقراری روابط
۷۹	مدیریت، نه اجرا
۸۱	فصل پنجم: انگیزش
۸۱	انگیزش، تعریف و تأثیر آن
۸۲	تعریف انگیزه
۸۲	تأثیر انگیزش
۸۳	نیاز و انگیزش
۸۳	نیازهای ناخودآگاه
۸۴	طبقه‌بندی نیازها
۸۴	سلسله مراتب نیازها
۸۵	طبقه‌بندی فعالیت‌ها
۸۶	ناکامی
۸۷	نگاهی به نظریه‌های دیگر درباره انگیزش

فهرست مطالب □ ۹

۸۷	نظریه X و نظریه Y
۸۷	نظریه بهداشت انگیزش
۸۸	نظریه ای-آر-جی
۸۸	نظریه نیازهای سه گانه
۸۸	نظریه ارزشیابی شناخت
۸۹	نظریه ویژگی های ضروری شغل
۸۹	نظریه تعیین هدف
۹۰	نظریه برابری
۹۰	نظریه انتظار
۹۱	نگرشی اسلامی به بحث انگیزش
۹۱	انسان بر سر دوراهی
۹۲	رابطه انگیزش و خیر و شر
۹۲	نیازهای مادی
۹۲	جاذبه های معنوی
۹۳	خلاصه
۹۳	مدیر مسلمان و انگیزش ها
۹۴	اسلام و انگیزش برای تأمین نیازمندی ها
۹۵	مذمت بیکاری
۹۵	درماندگان
۹۶	پرستش و انگیزش
۹۸	نکته
۹۹	فصل ششم: رهبری
۹۹	هدایت و رهبری
۹۹	تعریف رهبری
۱۰۰	قدرت
۱۰۰	قدرت چیست؟

۱۰۰	منابع قدرت
۱۰۲	موفقیت و اثربخشی
۱۰۳	عوامل قدرت شخصی
۱۰۴	۱. صفات فردی رهبر
۱۰۴	۲. رفتار رهبر
۱۰۴	۳. زیردستان
۱۰۴	۴. همکاران
۱۰۴	۵. فرادستان
۱۰۵	۶. سازمان
۱۰۵	۷. موفقیت و شرایط

۱۰۷	فصل هفتم: صفات فردی رهبر
۱۰۷	رهبر و ویژگی‌های فردی آن
۱۰۹	ویژگی‌های فردی رهبر در آیات و روایات
۱۰۹	۱. سعه صدر
۱۱۰	شرح صدر و مدیریت
۱۱۱	علایم سعه صدر
۱۱۱	الف) حلم
۱۱۳	ب) متانت در شادی‌ها
۱۱۳	پ) مقاومت در برابر مشکلات
۱۱۴	۱. مشکلات سیاسی
۱۱۵	۲) مشکلات کاری
۱۱۵	۳) رویدادهای ناگهانی
۱۱۶	ت) تحمل افکار مخالف
۱۱۹	ث) پرهیز از مستی ریاست
۱۱۹	۲. هوش
۱۲۰	۳. توانمندی‌های علمی و فنی

فهرست مطالب □ ۱۱

۱۲۱	تقسیم توانایی ها
۱۲۲	۴. ابتکار و نوآوری
۱۲۳	۵. سعی و کوشش
۱۲۳	ثمره سعی و کوشش
۱۲۴	۶. پشتکار
۱۲۵	۷. شجاعت
۱۲۶	آفت شجاعت
۱۲۷	۸. شهرت
۱۲۸	شهرت طلبی
۱۲۹	۹. سخنرانی
۱۲۹	الف) تفهیم پیام
۱۳۰	ب) زیبایی کلام
۱۳۱	ایمان به خدا و عمل صالح
۱۳۲	یادآوری
۱۳۳	فصل هشتم: رفتار رهبری
۱۳۳	اهمیت رفتار رهبری
۱۳۵	سبک های رهبری
۱۳۷	بازتاب های سبک رهبری
۱۳۷	تئوری های موقعیتی و اقتضایی
۱۳۸	سبک رهبری در منابع اسلامی
۱۳۸	اصول اسلامی در سبک رهبری
۱۳۹	اصل محبت
۱۳۹	۱. محبت به مؤمنان
۱۴۱	نتیجه
۱۴۱	۲. مهر و محبت به انسان ها
۱۴۳	۳. لزوم مدارا و دوستی

۱۴۳	الف) اهمیت دوستی در مدیریت
۱۴۴	ب) فواید دوستی و رفاقت
۱۴۶	پ) ثواب رفاقت
۱۴۶	اصل شدت عمل
۱۴۷	لزوم فرمانبری
۱۴۸	حدود فرمانبری
۱۴۸	عملی بودن فرمان
۱۴۹	اطاعت یک طرفه
۱۴۹	تمرّد و نافرمانی
۱۵۰	نافرمانی ظلم است
۱۵۰	به کارگیری شدت
۱۵۲	مقایسه سبک اسلامی با سبک های مدیریتی امروز
۱۵۴	دیگر عوامل اثربخشی
۱۵۴	۱. یگانگی هدف ها
۱۵۷	یگانگی هدف ها در مدیریت اسلامی
۱۵۸	۲. مشارکت و اثربخشی
۱۵۹	۳. پرهیز از جزئی نگری
۱۶۰	سرانجام جزئی نگری
۱۶۱	۴. استفاده از فرصت ها
۱۶۳	۵. پرهیز از لجاجت
۱۶۵	۶. اخلاقیات اسلام و اثربخشی

۱۶۷	فصل نهم: سلوک مدیریت
۱۶۷	رفتار و سلوک مدیر
۱۶۷	عدالت
۱۶۸	عدالت و روابط اجتماعی
۱۶۹	عدالت، دستخوش هوس ها

فهرست مطالب □ ۱۳

۱۷۳	عدالت و بیت المال
۱۷۶	ثواب عدالت
۱۷۸	حل مشکلات مردم
۱۷۸	لزوم سعی در اصلاح امور مردم
۱۷۹	حوایج انسان ها و مدیریت
۱۸۰	رسیدگی به نیازهای مردم
۱۸۱	وظیفه انسان های سرشناس در جامعه
۱۸۲	رسیدگی به امور افراد صالح
۱۸۳	خدمت به مردم و نتایج دنیوی آن
۱۸۵	ثواب کمک و نیکی به مردم
۱۸۷	اطرافیان
۱۸۸	اطرافیان و شکست مدیران
۱۸۹	اطرافیان، مبین شخصیت مدیر
۱۸۹	اطرافیان ناباب
۱۹۰	زبان بازی
۱۹۲	تملق
۱۹۴	دروغ
۱۹۵	خیانت
۱۹۵	همنشینی با خائن
۱۹۵	هماهنگی با خائن
۱۹۶	برکناری خائن
۱۹۷	خائن سبب شکست
۱۹۷	نتیجه خیانت
۱۹۸	اطرافیان خوب
۱۹۹	واسطه بین نیازمندان و مدیران
۲۰۰	سخن
۲۰۰	اهمیت سخن

۲۰۱	سخن خوب
۲۰۲	ویژگی های سخن خوب
۲۰۲	۱. کم گویی
۲۰۳	۲. مفیدگویی
۲۰۴	۳. آرام گویی
۲۰۵	۴. متانت در سخن
۲۰۶	۵. پرهیز از منت گذاشتن
۲۰۶	۶. پرهیز از ادعای بیجا
۲۰۷	سکوت بیجا
۲۰۸	توجه زیردستان
۲۰۹	حدود تعریف و توبیخ
۲۱۰	وفای به عهد
۲۱۲	رضایت اکثر مردم
۲۱۳	رفع شبهه
۲۱۶	آموزش عقاید
۲۱۷	فصل دهم: لغزشگاه ها
۲۱۷	لغزش و وسوسه ها در مدیریت
۲۱۸	ریاست طلبی
۲۲۰	ظلم
۲۲۱	عاقبت ظلم
۲۲۴	جلوگیری از ظلم
۲۲۴	تکبر
۲۲۶	منشأ تکبر در ریاست
۲۲۷	فرجام تکبر
۲۲۸	علاج مستی ریاست
۲۳۰	ترساندن مردم

فهرست مطالب □ ۱۵

۲۳۱	تحقیق مؤمنان
۲۳۲	هدیه
۲۳۵	پنهان شدن از مردم
۲۳۷	فصل یازدهم: کنترل
۲۳۷	تعریف، محورها و ارکان کنترل
۲۳۷	تعریف کنترل
۲۳۷	محورهای کنترل
۲۳۸	ارکان کنترل
۲۳۸	ارزیابی و نظارت
۲۳۸	۱. نظارت آشکار
۲۳۸	۲. نظارت درونی
۲۳۹	۳. نظارت پنهان
۲۴۰	۱. صفات مأموران مخفی
۲۴۰	۲. تجسس بیجا
۲۴۲	طراحی سیستم ارزیابی
۲۴۲	۱. تعیین نتایج مورد انتظار یا بایدها
۲۴۲	۲. تعیین شاخص‌ها برای سنجش نتایج مورد انتظار
۲۴۲	۳. تعیین استاندارد یا الگوی مطلوب
۲۴۲	۴. تعیین نحوه و روش جمع‌آوری اطلاعات یا طراحی شبکه اطلاعاتی
۲۴۳	۵. مقایسه اطلاعات و نتیجه‌گیری
۲۴۳	نقاط استراتژیک یا کلیدی در ارزیابی
۲۴۳	عملیات نظارت و ارزیابی
۲۴۴	۱. ارزیابی برنامه
۲۴۵	۲. ارزیابی نیروها
۲۴۶	الف) فعالیت براساس برنامه
۲۴۷	ب) اطاعت از مافوق

۲۴۷	پ) اشتغال کامل
۲۴۸	ت) تعهد و مسئولیت پذیری
۲۴۸	ث) توان مدیریت و خلاقیت فکری
۲۵۰	ج) تخلفات شرعی و قانونی
۲۵۰	چ) اخلاق
۲۵۰	ح) تأثیر روحی در سازمان
۲۵۱	خ) مشکلات اجرایی
۲۵۳	فصل دوازدهم: پیگیری
۲۵۳	پیگیری ارزیابی ها
۲۵۳	محورهای پیگیری
۲۵۳	۱. برنامه
۲۵۴	۲. مشکلات اجرایی
۲۵۵	۳. نیروهای اجرایی
۲۵۶	قوت ها و ضعف های عمومی
۲۵۶	ضعف های تخصصی
۲۵۶	قوت ها و ضعف های فردی
۲۵۶	چند نکته قابل توجه
۲۵۷	تشویق از نظر روایات
۲۵۸	نیروهای خطاکار
۲۵۸	۱. خطاکاران حتمی
۲۶۰	۲. متهمان به خطا
۲۶۰	الف) بازجویی
۲۶۱	ب) داوری و قضاوت
۲۶۲	عفو و گذشت
۲۶۳	ملاک برای شناخت موارد عفو
۲۶۵	حفظ اسرار کارکنان

فهرست مطالب □ ۱۷

۲۶۵	حفظ اسرار برای روز مبادا
۲۶۶	دفاع از خطاکاران
۲۶۶	حقوق کارکنان
۲۶۷	۱. تعیین حقوق
۲۶۷	۲. پرداخت حقوق در وقت مقرر
۲۶۸	۳. جلوگیری از تضییع حقوق
۲۶۸	رابطه هزینه و نتیجه در کنترل
۲۶۸	حفظ و ثبت دقیق تجربیات
۲۷۰	ارتباط تجربه با عقل
۲۷۰	تأثیر تجربه در رشد افکار
۲۷۳	فصل سیزدهم: تصمیم‌گیری
۲۷۳	اهمیت تصمیم‌گیری
۲۷۴	مراحل تصمیم‌گیری
۲۷۶	لوازم تصمیم‌گیری
۲۷۶	۱. عاقبت‌اندیشی
۲۷۷	۲. استفاده از تجارب
۲۷۸	۳. مشورت
۲۷۹	فواید مشورت
۲۸۰	۴. رعایت خطوط کلی برنامه جامع و برنامه عملیاتی
۲۸۰	قاطعیّت
۲۸۱	نمودهای قاطعیّت
۲۸۱	موانع قاطعیّت
۲۸۲	۱. تردید و دودلی
۲۸۳	معالجه
۲۸۳	۲. ترس
۲۸۵	۳. هوس‌های مردم

۱۸ □ مدیریت اسلامی

- ۲۸۶ ۴. خویشان و نزدیکان
- ۲۸۷ ۵. استهزا
- ۲۸۸ ۶. حرف مردم
- ۲۹۰ لغزشگاه‌ها در تصمیم‌گیری
- ۲۹۰ ۱. پیروی از هوس‌های نفسانی
- ۲۹۱ ۲. تصمیم‌گیری بدون تمرکز
- ۲۹۲ ۳. ناپختگی
- ۲۹۳ ۴. فریب
- ۲۹۴ افشای تصمیم

۲۹۵ کتاب‌نامه